

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	
Egy évre	6 korona — fillér
Félévre	3 " —
Negyedévre	1 " 50 "
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona	
Egyes szám ára 20 fillér.	

Felelős szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.
A lap kiadója:
A „PÁZMÁNY-SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető össze-
küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány
sajtó” czimére küldendők, (Iskolaköz 3. sz.)
Hirdetések jutányos árban vétetnek fel.
Nyiltér sora 40 fillér.
A lap megjelenik minden szerdán.

Mozgalmak.

Két esemény tartja lekötve a politikai világ figyelmét. Az egyik Bánffy akciója, melylyel a 67-es alapon álló pártok egyesülését akarja keresztül vinni, a másik a szociálisták mozgolódása.

Bánffy beszéde, melyet a múlt vasárnap Deésen tartott, nagy szenzációt keltett az egész országban. Körvonalozta azokat a nemzeti követeléseket, melyek pártjának programját képezik, s melyeket a koalíció is magáénak vall. Az ő fellépése tehát korántsem jelenti azt, mintha üszköt akarna dobni az eddigi nagy egyetértés közzé, sőt erősen hangsúlyozza, hogy az előállható új helyzet mitsem változtat a régi szövetségen. A különbség legfellebb annyi lesz, hogy az új párt és a dissidensek, melyek külön csoportot képeztek, ezután együttesen fognak helyet foglalni a koalícióban.

Hogy ennek a szövetkezésnek elébb vagy utóbb létre kell jönni,

azt mindenki előre látta, ámde a nemzeti ügy ellenségei tőkét kovácsoltak belőle s hiuz módjára lesték az alkalmat, mikor kapnak hajba a régi jó barátok, hogy menten rájok csaphassanak és szétugraszszák, a nemzeti törekvések zászlóvivőit. Am ez nem következett be. A haza nagy érdekei háttérbe szorítanak minden pártérdeket, a hatalomért ott senki sem vergődik azon az áron, hogy hazájának létérdekeit feláldozza. Bánffy sokkal előrelátóbb, Andrassy sokkal nemesebb, hogysen jogalappal bírnának olyan feltevések, melyekkel őket a bomladozó liberális rendszernek réveteg alakjai meggyanusítják. Szóval nem fenyegeti részokról veszély a koalíciót, sőt ha az egyesülés csakugyan létrejön, egy tömörebb tábor fog állani sorfalat annak kebelében.

A másik mozgalom, a szociálistáké, figyelmet ébresztett ugyan, de nem veszélyes, sőt ölelkezésük a kormányval komikus színben tűnik fel. Az utca, a csöselék lesz arra hivatva, hogy fundamentomul

szolgáljon az ország kormányának, és kifejtse a maga agitációját a nemzeti ügy bajnokai ellen. Alapnak gyenge alap. Bár egyes vidékeken a zsidó szájhősöknek, a magyar nép eme védőinek, meglehetősen sikerült félrevezetni a lakosságot és az elkedvetlenedést beültetni szívökbe az előkelőbb társadalmi osztályok ellen, ennek daczára a magyar nép nagyobb fele sokkal józanabb, semhogy eszközül hagyná magát felhasználatni olyan törekvések eléérésére, melyek hazája és alkotmánya ellen irányulnak. Sőt maguk a szociálisták sem értenek egyet e tekintetben. Az internaciánalisták mindenre készek, nekik hazájok a nagy világ, semmi sem köti őket egyetlenegy állam nemzeti érdekeihez sem, azért minden alkalmat megragadnak, amely növeli a zürzavart, hogy a kedvező pillanatban megteremthessék az epedve várt anarchiát.

Köztük és az újjászervezett szociálisták közt már meg is történt aszakadás. Csalásnak minősítik, hogy amazok a kormányval paktál-

TÁRCZA.

A Buza-ház.

Tiszaújlak, 1905. júl.

Volt itt régen vidám élet,
Melytől a holt ujjá éledt,
Volt vidám kedv, vig kacaj,
Volt itt szives házigazda,
Ki, ha vendéget maraszta,
Termelt ajkán móka, da!
Volt itt dalos kis madárka,
Melynek dalát ha az árva
Meghallotta, kedve jött;
Röpke tréfa, vig kedéllyel,
Terhes asztal, ital, étel,
Pincze rejtett ó nedüt.

Volt aranyziv gyémántokban,
Nagy szórótés tárt karokban,
Mély szemekben tüzsugár,
Gondolatok gazdag háza
Élceknak sugárczása,
Füzek alján tündérvár.
Fecskék költöző családja,
Szivek des megnyugvá-a,
Rigófitty, pacsirta dal,
Enyhe szellő susogása,
Csalogányinak bus danája
Vala Buza Sándorral . . .
Most kiáltó némaság itt . . .
A pók szövi pókhálót . . .

Nagy türosség — zajtalan . .
Mintha szellem jönne — menne,
Mintha az ő árnya lenne
Kisértve szobáiban.
Szű — sercenés, lassu, méla
Meg-meghallszik olykor, néha . . .
Máskülönbén pusztá esend.
Kihalt minden, minden élet,
Pacsirtadal, fecskéfészek,
Csalogánydal, — régi rend.
Enyhe szellő: kőza szél lett;
Meg-megrázza a kiltncset,
Hiába! — Űres a ház.
Elköltözött vig lakója
Temetőbe, néma sírba . . .
Buza Sándor ott tanyáz.

Ujlaki Károly.

A jó fiu.

Zseniális fiu volt, ha nem is a tanulá-
lásban, legalább a könnyelműségben. Busulni
nem tudott; ahová ő költözött, onnan nyomban
hurcolkodott is kifelé a bubánat: nézni se
tudta a gyereket.

Pedig hát közbe lett volna ám oka a
busulásra. A zsebében néha olyan soká ko-
torászott, hogy nevetésre fogtuk önkénytelen
a dolgot: tudtuk már gyakorlatból, mi le-
szen annak a sok kotorászásnak a vége.

Hanem ő nem zavartatta magát, fejedelmi
komolysággal csinálta a dolgot s mikor a
kezét kihuzta, hát olyan marék gombot ütött
az orrunk alá, hogy testvérek közt is meg-
ért őt hatost. A kosztos gazdája szabó volt,
azt kopasztotta folytonosan, mert hát tet-
szik tudni, a városban akadt más szabó akár-
hány, ki jó pénzért magához váltotta az
ilyen portékát.

Csakhogy Vince barátunk csak a leg-
ritkább esetben adta fejét arra az utolsó ma-
nipulációra. Nem azért, mert az apja valami
tulságosan megeröltette magát az utána
való küldözgetésben, hanem mivel mester
volt az adósságesinálásban. Nem a' adt olyan
pékinas a városban, kinek ő nem tartozott
volna. Megpumpolt mindenkit s jaj volt an-
nak, kit ő egyszer megkörnyékezett. Egy-
szer egy mézáróshoz állított be, egész szem-
telenül arra kérte, hitelezzen neki két pengőt.
A mézárós végig nézte a fickót s azt mondta,
hogy magának sincs. Vince gondolt egyet s
tovább folytatta:

- Vegye meg hát a birkámat.
- Hol? Melyiket?
- Jöjjön velem, megmutatom — mond-

FIGYELEM!

Uj bekötéssel ellátott — valamint mindenféle papir-, iró, rajz- és festőszerek, a lehető legolcsóbban kaphatók

használt tan- és segédkönyvek

WEISZ IZSÁK

szép és tiszta állapotban

könyv- és papirkereskedésében.

Deák-tér 22. szám. — SZATMÁR — a „Fehér ház” alatt.

Egyes művek, valamint egész könyvtárak a legmagasabb árban megvételnek.

Könyvkereskedésem
Antiquár-osztályában a
magyar és külföldi
ujabb és jele-
sebb termékei meg-
lepő olcsó ár-
ban kaphatók,

nak. Ők az ellenzék mellé sorakoznak, mert mint mondják, csak önálló hazában küzdhető ki a munkálkodó nép minden joga." Sőt az ellen is tiltakoznak, hogy a szociáldemokrata párt a magyar nép szószólójának hirdesse magát.

Az a bázis tehát, melyre a kormány helyezkedik, oly nevetségesen gyenge és anyira lealázó, hogy szinte szégyen róla beszélni. A nemzet pedig halad a maga útján, a hatalmas elefánt meg sem hallja az ebek csaholását, melyek tehetetlen mérgökben agyarkodnak óriási méreteire. Annak az áradatnak hullámai, melyek most e haza határai közt hömpölyögnek, el fognak magok elől háritani minden akadályt, elseprik azokat, kik elég vakmerők lesznek utjába állani.

Amely nemzet nem hagyja el magát, nem félhet a haláltól!..

Nem kell nekünk több!

Lapunk múlt számában egy kis statisztika jelent arról, hogy a földbirtokok nagyrésze Magyarországon zsidókézen van. Több latifundiummal rendelkeznek, mint az állam, a kath. főpapság és a hitbizományok együttvéve. Vonatközússal mondtuk ezt az oroszországi zsidók beözönlésére, kiket a fővárosi sajtó egy része protektorátusa alá vett. Ennek dacára mi azon nézetünknek adtunk kifejezést, hogy talán mégis elég volna a jóból.

Szörnyen megharagudott ezért dr. Havas Miklós és a Szatmár-Németi legutóbbi számában fiatal véreinek teljes hevélvel vag-

dal a fejünkhöz minden elkoptatott, de az irástudatlanok előtt talán sokat jelentő frázist, — kezdve a jezsuita logikától, lefele a roszkarat, a cinizmus, a rágalom fegyveréig. Magvalljuk, elképpedtünk ezen a rettenetes felbuzduláson és csaknem szájatva élveztük végig azt a hatalmas lezckét, amelyet ő, — a magyar hazafi, adott nekünk, a hontalan kazároknak.

Hogy a mi kimutatásunk helyes, azt ma már Magyarországon nemcsak minden literátus ember, de az utolsó csirkefogó is tudja. Csak épen Havas ur nem tudja. Másrészt az is bizonyos, hogy a pártfogása alá vett náció soha sem fogja megmenteni Magyarországot, hanem ha baj talál lenni, összeszedi ezók mókját és ami elemelhető, mint most nagy Oroszországból, ahonnan épen egy forradalmár papot idéz nekünk mintakép gyanánt. Elhisszük, hogy egy ilyen kivonuláznál Havas urnak és hozzá hasonló nagy stíliú kollegáinak igen jelentékeny szerep juthatna, — bizonyára ők foglalnának helyet dandáreik élén, nehogy itt hagyják valamiképen a bőrüket.

Neveltséges dolog az, mikor Havas ur féle alakok ki akarnak oktatni a magyarokat a magyar hazafiságról. Csak hagyják azt mi reánk, kedves Havas ur!... Látja csak, ha egy zsidó legényt véletlenül besoroznak bakának, Isten mentsen, mekkora a revolúció, összecsendül az egész falu zsidója s együtt jajveszékelnék a kandidátus honmentővel, akit máris elővett a sárgaláz, pedig még meg sem dördültek az ágyuk. Hagyja alább tehát drága Havas ur azt a nagy hazafiságot, megcsináljuk mi ön nélkül is a magunkét, ha arra kerül a sor.

Eltekintve tehát attól, hogy a zsidóság közt nagyon, de nagyon kevés százalék van,

amelynek háboru idejében hasznát tudnók venni, de annál több van, amely a béke esendjében valóságos skorpiója a magyar fajnak. Látja, kedves Havas ur, kár volt provokálni, hogy ezt megmondjuk, a tüzre soha sem jó olajat önteni, hiszen azokkal az üzelmekkel, amiket az önök fajtája mivel, torkig van már a magyar.

Ne értsen bennünket félre senki, mert mi nem akarunk sem vallásból politikát, sem politikából vallást csinálni, — itt nem is vallásról, hanem egy fajról van szó, mely nem tud assimilálódni és nem is fog soha egy nemzethez sem. Nem mondjuk, hogy kicsi kivétel nincs, de a kivétel csak megerősíti a szabályt. Elvátve itt is, ott is akad egy néhány minden városban, de ezek már tulajdonképpen nem zsidók, csak épen a keresztvíz hányzik rólok. Ilyen lehet egy pár százalék, a többi azonban, — no azoknak már csakugyan jó volna az ön jogara alatt egy királyságot megteremtteni. Had' huznákvonnák egymást és nem azt a népet, mely hazát teremtett magának, mégis a zsidó lett benne az ur.

A Felvidéken, Ungban, Beregben, Ugoesában, Máramarosban napirendön vannak az uzsoraperek, sőt csak a közelmúltban a szatmári kir. ügyész is fellépett a szipolyok ellen. Hit vajjon ennek a statisztikáját figyelemmel kísárte-e Havas ur!... Hány százalék volt az uzsorás magyar ember és mennyi a zsidó?... Bizony, bizony, kedves Havas ur, nem kell a tüzre olajat önteni.

Ne haragudjék tehát olyan szörnyen amiért azt mertük mondani, hogy van nekünk már zsidónk feles számmal és se tessünk, se lelkünk nem kívánja az Oroszországból ide csődülő rongyszedő népet. És látja, kedves Havas ur, ennek az igazságát

ta önérzettel a fiu s elvezette a mézárósi Elvezette a polgármester kertjébe, hol a gyerekek birkája legelészett. Megalkudott rá s elég becsülettel csak két forint előleget vett rá.

Vince szépen odább állott, de mikor a mézárósinasok a birkát vezetni kezdték, a polgármester nyakon csipte őket.

Szép história kerekedett belőle. Vince még törvény elé is került. Azzal védekezett, hogy távol állott tőle a család, ő csak meg akarta büntetni a mézárósi, amiért hazudott. Mert miért mondja, hogy nincsen neki két forintja, mikor egyszer van! Aki pedig hazudik, az megérdemli a büntetést, hiszen benne vagy az Isten tiz parancsolatában...

— Jól van, jól — kapott szavába a városkapitány — tudjuk, mi van abban a tizparancsolatban, mert hát abban az is benne van, hogy a más birkáját eladni nem szabad.

A fiu rázta a fejét. Azt akarta vele mondani, hogy bocsánatot kér, de birkáról semmihogyan se történik ott említés. Ha még ökörről, számárról volna szó... de még se mondta. A kapitány igen haragos volt s cifra vége lehetett volna a dolognak, ha maga a polgármester nem veszi pártfogásába a zseniálisan könnyelmű fiut. Még a tanároknál is ő járt közbe, hogy ki ne csapják.

Egyik tanára csak azt jegyezte megebből az esetből kifolyólag;

Ha téged föl nem akasztanak még fiam, akkor senkit a világon. Szeretnélek ismerni az életben.

És hogy igazán beszéljek, én is szerettem volna vele beszélni. Sokszor eszembe jutott később, minekutána elváltunk egymástól, ugyan hová vetette a sors Vincét, mi vált a könnyelmű, de jó fiuból.

Mellesleg mondva, némi önzés is vegyült abba a kíváncsiságomba, mert a gyerek tőlem is kiesalt vagy harmincöt forintot s azután minden szentekre megesküdött, hogy ha majd az életben künn találkozunk, az lesz az első szava, első dolga, hogy nekem azt a pénzt visszafizeti.

Es mi tagadás, nagyon érdekelt volna a dolog, ha vajjon emlékszik-e az én jó iskolatársam az évekkal előbb tett ígretére?

A véletlen vetett egyszer Orbánlakra. Erősen fujt a szél s az ugy megvadította a harminc fogamat — kettőt már kihúztam — hogy keseredett ábrázattal állítottam be a patikába valami szer révén enyhülést keresni.

Bajuszos, szakálás ember fogadott. Kedves mosolygással viszonzta savanyu köszöntéset s hogy a bajomat előadtam neki, hát hangos örvendéssel kiáltott föl:

— Szervusz patikás! Élten a haza!

— Éljen — hagytam rá gépiesen, hanem még mindig nem tudtam, hányadán vagyok vele.

— Hát nem ismersz? lelkesedett az asztalt megkerülve — nem emlékszel iskolatársadra, a Vincére?

No persze, hogy emlékeztem; de mielőtt megmondhattam volna neki, már belesimpaszkodott a nyakamba. Azt hittem, tisztára megfojt első lelkesedésében.

— És te itt? — kérdeztem elesodálkozva, miután valahogy kiszabadítottam magamat abból a veszedelmes helyzetből.

— Mint látod, igenis.

— Te vagy a patikus?

— Én bizony, barátom.

— Fölvitte Isten a dolgodat.

— No nem egészen, mert tudod, a patika az apámé s az öreg cudarul fogja a garast. Hanem azért se baj, nekem van legkülönb tekintélyem a községben; én vagyok a polgári kaszinó elnöke.

— Gratulálok.

— Jól van no — szerénykedett a kaszinóelnök — csak véletlen jött a számra. Beszélünk még másról is. Jer ide... csak erre... ládd e, itt van a nappali szobám. Ebbe még a feleségem se teszi be a lábát: itt nyugodtan dolgozhatom.

— És mit dolgozol, ha szabad kérdeznem? — kíváncsiskodom én, minekutána betuszkoltam magamat abba a szobába.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

nemesak a mi jezsuita logikánk látta már be, hanem belátta maga a magas kormány is, amely pedig egy lófejvel mindig hátrább szokott lenni más közönséges halandónál. Most is elkésett meglehetősen, de valahára mégis észrevette magát és határrendőrséget szervez azokon a pontokon, melyek felől ez a nagy áldás fenyeget.

Vagy hát épen itt van a bibe, hogy miért eszelepszik ilyen embertelenül. Miért nem fogadja tárt karokkal ölelő koblére, hogy majd holnapután leszedhesse a gérokkot a vendégszerető házigazda nyaka közül.

Mélyentisztelt drága doktor ur! . . . Nem volna nekünk semmi kifogásunk a zsidók ellen, ha magyarok tudnának lenni, és megelégednének annyival, amennyit tisztességesen uton szerezhettek mindenki. Szóval nem nyuznák a tudatlan népet. De nem így van ám! Vajjon nem szégyenli azt itt Szatmáron is, kedves Havas ur, hogy százával vannak, akik évek óta itt eszik a mi kenyereket és magyarul egy kukkot sem tudnak, de nem is akarnak. Gyermeküket is a magyar nemzeti szokásoktól elütően az ő saját systémájuk szerint nevelik. Nem szégyenli azt, kedves Havas ur, hogyha 3-4 zsidó összerül, mindjárt elkezdnek handrikálni, holott talán mind tud magyarul.

Még csak egyet! . . . Épen tegnapelőtt jelent meg az Északkeleti Újság, mely vezérezkékében olyan különös véletlen gyanánt a zsidókérdéssel foglalkozik. No pedig annál a lapnál aligha igazodnak a jezsuita logika szerint. És ebben a lapban a következőket olvassuk az ön védeneczeiről:

„A világ, az emberiség söpredéke ezek a menekülők, kiknek se nemzete, se hazája. A vonuló néparadat dobálja fajtájukat évezredek óta s nyugovásuk soha sincs, mert nincs nemzeti érzésük. — Hányva-veve kísérleteznek a telepedéssel s ha valamely rendezett társadalom véres harcok árán kiveri őket kebeléből, rácsimpaszkodnak egy másikra — befurakodnak testébe, szíjják, szipolyozzák, míg felül nem kerekednek. Védekezés ellenük nincs, csak a lázongó forradalmak — mint a pat-

kánynak a hidlás-bontás. Felkerekednek vagyon, tudás, műveltség, nemzeti érzés nélkül, bolygó csapatjukat uttalan utakon hajszolva előre s hol első nyugalmas napjok alkalmat ad a széttekintésre, lecsapnak és otthon vannak.”

Ne a mi logikánkban keresse tehát a hibát drága Havas ur, hanem keresse annak a fajnak jellegében, melynek szűmódra véghezvitt munkája rombolólag hat a társadalomra, s épen azért torkig vannak már velők a nemzetek és hazafias aggodalmait osztassa el épen a magyar kormánynak és a a magyar fajnak az a meggyőződése, hogy ebből az áldásból kijutott már bőven a magyar hazának.

H I R E K.

Nagykároly ellenállása. Nagykaroly város képviselőtestülete tegnapelőtt tartott ülésében gróf Károlyi István és társai indítványára kimondotta, hogy az alk ományellenes kormánynak sem adót, sem ujonezot nem ad, ez irányban való közreműködését megtagadja és a meg nem szavazott adót nem szállítja be az állampénztárba.

Uj járásbíró. A király Rónay György kassai ítélőtáblai tanácsjegyző albirót az losvai kir. járásbíróshoz kir. járásbíróvá nevezte ki.

Változások a bányakincstárnál. Jós Lajos kir. főmérnököt Nagybányáról Oláhláposbányára, Szellemy László főmérnököt Oláhláposbányáról Felsőbányára, Burkart Ferencz s. mérnököt Felsőbányáról Kapnikra helyezték át. Deutsch Aladár s. mérnököt bányamérnökévé léptették elő.

Előléptetett tanárok. A vallás- és közoktatási miniszter dr. Kurtz Sándor szatmári kir. kath., Richter László ungvári kir. kath., Fülöp Imre nagybányai, Nyers Károly beregszászi állami főgimnáziumi rendes tanárokat a VIII. fizetési osztály 3 ik fokozatába léptette elő.

Orvosi kinevezés. A belügyminiszter dr. Ecsedy Gedeon bikszádi fürdőorvost és

avasfelsőfalusi körorvost a székesfővárosi állami rendőrséghez fizetés nélküli rendőrorvosnak nevezte ki.

Hymen. Csipkés Jenő nagykarolyi kir. járásbírósi irnok jegyet váltott Nagybányán özv. Kunay Edéné leányával, Annuskával. — Kunos Béla nagybányai esendőriszthelyettes jegyet váltott Kuzsók József kincstári építész leányával, Mariskával, — Szentpétery Ferencz nagybányai kir. járásbírósi albiró jegyet váltott Marosán Athanáz bányabirtokos leányával, Anna kisasszonnyal Nagybányán. — Idősb. Neust János, a veresvizi m. kir. bányamű számvivője jegyet váltott Zaharovics Juliska kisasszonnyal Akna-Szalatinán.

Áthelyezett tanár. A vallás- és közoktatási miniszter Vargha Ferencz munkácsi állami főgimnáziumi rendes tanárt a budapesti VII. kerületi állami főgimnáziumhoz helyezte át.

Elbocsátás. A honvédelmi miniszter Darányi Jánost, a szatmári 12. honvédegyalogezredbeli tartalékos hadnagyot a honvédség kötelékéből elbocsátotta.

Gyászhir. Báthy Sándor helybeli városi számtisztis hosszas szenvedés után életének 35. ik évében Felsőbányán elhalt. Élénk emlékezetében van még városunkban mindenkinek az a kardaffér, midőn apósa és sógora hivatalában megtámadták és összevagdalták. Sebeiből akkor esodálatos módon és hirtelen kigyógyult, most tüdőbaj vitte el a még fiatal embert. — Gyiraszin György máramaroszigeti pénzügyi titkár, Binder Miklós nyug. kir. adótárnok veje Máramaros Szigeten elhalt. Vasárnap temették el. — Özv. Ormos Józsefné, szül. Vitál Amália urnő hosszas szenvedés után Nagybányán elhalt. — Nyisztor Pátricius nagybányai VIII. gimn. oszt. tanuló Kővár-Remetén huzamos betegeskedés után elhalt. Nagybányáról iskolatársai közül Szabó tanár vezetésével többten mentek temetésére. — Kislymosi Mátéfi Ferenczné, szül. Veres Ilona hosszas szenvedés után mult hó 29. én Nagybányán elhalt. — Cseh Lajos munkácsi pol-

— Oh! pajtás, dolog mindig van. Napnap után annyi tennivaló akad, hogy innen-onnan már szekretáriust kell fogadnom.

— Ne beszélj.

— Pedig őszintén mondom. Most, te szem, éppen egy új kaszinó megalapításával foglalkozom. Az iparosokat szeretném tömöríteni.

— Furcsa — jegyeztem meg én.

— Micsoda furcsa?

— Hát furcsának találom, mikor te magad vagy a polgári kör elnöke, hogy akkor ugyancsak magad forgácsolod szét az erőket egy új társaskör létesítésével.

— Inkább összegyűjtöm, pajtás — emelte meg büszkén a fejét az én Vince barátom.

— Nem értelek.

— Azt könnyen meghiszem, barátom, mert úgy vedd a dolgot, hogy Orbánlagnak speciális viszonyai vannak. Minket nem lehet csak úgy könnyen más város kaptafájára huzni. Tessék elhinni, mi folyvást hadakozunk egymás ellen. Nekem azonban van annyi eszem, hogy a sok herce-burca között megőrzzöm tekintélyemet. Ugy félnék tőlem, mint az ördög a szentelt víztől.

— Aztán min épül a te tekintélyed?

— kérdeztem én, — az ipad gazdaságán?

— Tudom is én, miye van neki. Azzal,

elhidd nem törődöm, hanem ha valami városban igazán tekintélyre akarsz szert tenni, akkor csak alapíts olvasóköroket. Rettegő ember lesz félesztendő mulva mindjárt.

— Még mindig nem értelek.

— Vastag fejed van pajtás, veszem észre. No de hagyjáu, mindent megmagyarázok neked.

Egyet köhögött és elkezdte:

— Tehát elsőben megalakitod a kört, valami jóbarátod téged jelöl elnöknek s azzal már meg is vagy választva. Kis helyen nyíltan soha sem mernek föllépni ellened, hanem te az üstökénél fogod valamennyit. Ha valaki bánt, okosodik veled, szóval ha szemtelen fráter kezdene lenni, egyszerűen kiteszed a szürét a kaszinóból. Az illető ordít, lármáz, hanem te rá se hederitesz; a többi annál szorosabban ragaszkodik hozzád: attól félek hogy őket is kiszórod. S most mondd, nem-e olesó és pompás mód ez a tekintély megóvására?

— Pompásnak hiszen pompás. Hanem semmihogyan se fér a fejembe, hogy te jó szívű gyerek, ki tudnál valakit golyózni a kaszinóból.

Kedvesen mosolygott s úgy mondta:

— Huj! barátom, az élet . . . az élet . . . sokat a feje teletjére állit az élet: néha még bárányból is farkast csinál. Én lega-

lább tudom, érzem, hogy nem vagyok már a régi jószívű, könnyelmű teremés, tudok kegyetlen is lenni. Mert a polgári körből két esztendei elnökösködésem ideje alatt netto 46 tagot dobtam ki.

— És maradtak még sokan?

— Hogy maradtak volna! mikor egyszer csak 48 an voltunk összesen. Azért is hivtuk negyvennyolczas körnek, pedig politikai tekintetben ugyis pecsovicok lettünk volna. Így legalább a főispán védnöksége alá helyezkedhettünk. Csak hogy nem használt semmit, el kellett őket csapnom. — Most másodmagammal volnék az alelnökkel; hanem képzeld el, mit csinált ez a gazember!

— Az alelnök?

No igen. Ládd-e, azt is el kell dobnom, nem tehetek máskép. Borbély az akasztófe, s mert úgy véletlen nem találtam neki egy-két hónapra keresztül fizetni, azt izente, azt merte nekem izenni, hogy többet meg nem borotvál. Más borbély nincs s így látod milyen vadállat formán van? Ugyis azért nem ismertél rám. Meg kellett eresztenem a szakállamat. Hanem megállj borbély, no hiszen csak megállj. Ugy kidoblna polgári körből, hogy a lábád sem éri a földet. Azután az iparosok kaszinója címen új egyesületet állítottok, most dolgozom ki éppen az alapszabá-

gármester hasonevű fia, ki a kereskedelmi miniszteriumban számellenőr volt.

Egyházmegyei hir. Most jelent meg a VIII. egyházmegyei körlevél, melyben Pemp Antal káptalani helynök közli a püspöki kar határozatát, melynek értelmében az iskolai év kezdetétől a róm. kath. népiskolák számára kidolgozott új tanterv hozandó be. Közli a vall. és közokt. miniszter rendeletét, mely szerint a hit- és erkölcs-tanból az osztályozás függ a vallásos események elvégzésétől is. Egy másik miniszteri rendelet a tüdővész elleni védekezésről szól az iskolában. Elrendeli a káptalani helynök, hogy a templompénztár terhére megrendelések az egyházm. hatóság előleges engedélyével tehetők. Közli a miniszter azon rendeletét, hogy az elemi iskolákban az alkoholizmus elleni olvasmányok is tárgyalandók. Végül személyi változásokról tétetik említés.

Személyi hir. Dr. Lengyel Zoltán országyűlési képviselő városunkban időzött.

Kirendelés. Az igazságügyminiszter Kossuth László alsóvereczei járási szolgabíró a beregszászi kir. ügyészség kerületébe ügyészségi megbízottul; — Kilib Alajos alsóvereczei járásbírói aljegyzőt pedig az alsóvereczei kir. járásbíró mellett alkalmazott ügyészségi megbízottnak állandó helyettesül rendelte ki.

Határrendőrség Beregben. A bevándorlás korlátozása szempontjából tervbe van véve Alsóvereczekén egy határrendőrségi állomás felállítása. E czélból Sélley Sándor min. tanácsos orsz. rendőrfőnök Beregszászba ment, s onnan Gulácsy István dr. alispán kíséretében helyszíni szemlére Alsóvereckekre utazott.

A nagybányai mandátum. Olchváry Zoltán dr. kir. táblai bíró megkezdette Nagy-bányán a Bay Lajos mandátuma ellen beadott petíció tárgyalását. Az első napra két kérdés volt kitűzve. 1. Szendrestyán Alexa és Csorik János láposbányai lakosoknak adott e Bay pénzt, hogy szavazatokat vásároljanak, igaz-e, hogy ők e megbízatásnak

lyokat. Lesznek helybeli és vidéki tagok, a vidékiek felét fizetik. Notabene barátom, te is beiratkozhatnál vidékinek?

— Szivesen megtenném, lelkem, hanem attól tartok, hogy ki talál sz golyózni engem is, ha meg tudod miért jöttem — nevettem én.

— No hát miért jöttél? — hökkent meg ő.

— Behajtani rajtad azt a régi adósságot. Talán emlékszel még . . .

Keseredett ábrázatot vágott; az ajka mozgott, de hangot nem adott, úgy tört ki utána félig bosszusan, félig gunynyal:

— Akkor hát csakugyan szerencséd, hogy nem iratkoztál még be . . . De — fogta mindjárt kérésre a dolgot — kérlek, barátom, most ne gördits akadályokat utamba. Hadd alakítsam meg előbb az új kaszinót s ha megválasztottak elnöknek, akkor nem bánom pörölhetsz. Az már nem sokat árt ezután a tekintélyemnek.

Mosolyognom kellett. Az én kedves Vince barátom azt mondta, hogy az élet más embert faragott immár belőle, pedig hát az nem igaz, ő még most is a régikönyvemű jó fia.

Kincs István.

eleget tettek. 2. Adott-e Bay 400 koronát Pap Endre láposbányai gör. kath. lelkésznek a szavazatáért? Szendrestyán és Csorik lettek kihallgatva, kik mindent tagadnak, kihallgatott még Tóth Bálint, aki terhelőleg vallott, mert azt mondta, hogy a falubeliek vasárnap még független pártiak voltak, kedden már Bayt éltették, mikor tudakolta az okát, azt beszélték, hogy 5—5 forintot kaptak, Mikle és Krizsanovszki pedig tényleg beismerték előtte, hogy pénzt kaptak Csoriktól és Szendrestyántól. Arra is két tanut hoz fel, hogy Pap Endre szintén kapott pénzt, kihallgatott még Schmid János, ki körülbelül szintén így vallott. A tárgyalás el fog tartani 2—3 hétig.

Gyászhir. Kovács Kálmán, az elhalt hírneves színművésznek, E. Kovács Gyulának testvéröccsese, a Mándy Géza béruradalmának gazdatisztje, a napokban a nagykallói tébolydában alhalt.

Meglopott százados. A mult esütörtökön sikerült mütélet végzett egy ügyes zsebtolvaj a Szatmárról Debreczenbe érkező személyvonaton. Sürger Mijer méntelepi százados városunkból Debreczenbe utazott, ugyanabba a szakaszba ült be egy esinos megjelenésű fiatal ember, ki a százados mellett foglalt helyet. Szótlanul utaztak egész Mihályfalváig, ahol az ismeretlen le szállott. — Sürgernek ez volt egyedüli utitársa, a ki közvetlen közelében tartózkodott, így tehát valószínűnek tartja, hogy a lopást ez követte el. — Csak Debreczenben vette észre, hogy hiányzik a pénztárcája. — A rendőrséget azonnal értesítette a lopásról, amely az ismeretlen fiatal kutatását elrendelte.

Az ügyvédi kamarából. Sereghy Sándor (idősb.) ügyvéd töröltette magát az ügyvédek sorából.

Jótekonyság. Szabó István preelátus, püspöki irodaigazgató a szinérváljai róm. kath. templomban ujonnan felállított művészi kivitelű szobrok költségeire szent József nevében 40 koronát volt kegyes küldeni, mely jótekonny adományért ez uton is halás köszönetét nyilvánítja a szinérváljai róm. kath. plebánia hivatal.

Kinevezés. A pénzügyminiszter a sümegi m. kir. adóhivatalhoz Tamásy János nagyszöllősi m. kir. adóhivatali segédet adóhivatali ellenőrré, — a nagyszöllősi m. kir. adóhivatalhoz pedig Lőrincz Sándor nagyszöllősi adótisztet adóhivatali segéddé nevezte ki.

Uj segédlelkész. Pemp Antal káptalani helynök Molnár Károly új misést Fehérgyarmatra küldte segédlelkésznek. —

Gyászhir. Nyitrai Emil bankár, egyike a legelőkelőbb newyorki magyaroknak, e hó 25-én New-Yorkban hirtelen meghalt. Közbecsülésben állott honfitársunkat özvegyén kívül, a ki Roth Sándor ungvári kávéház-tulajdonos nővére, négy árvája siratja. Nyitrai legalább százezer dollárt hagyott hátra. Nyitrai Emil már huszonhét éve lakott Amerikában. Azonban nem mult el egyesztendő sem a nélkül, hogy haza ne tért volna Magyarországra s ilyenkor soha se mulasztotta volna el, hogy a hazai irodalom jelesebb termékeit nagyobb mennyiségben magával ne vitte volna New Yorkba, a hol virágzó magyar könyvkereskedést is tartott fenn. Ebben első volt s nem is multa felül e tekintetben egy honfitársa sem, a kik között osztatlan nagy becsülésben részesült a közép-termetű, bágyadt tekintetű, szürkülő bajszu Nyitrai. Tagja volt a newyorki, utóbb a

nagy befolyásra szert tett Hungarian Republican Club-nak, mely Roosevelt elnököt két ízben látta vendégül s mindkét ízben tagja volt a fogadó bizottságnak. Bár azok közzé tartozott, akik tökéletes yankeekké váltak idők multán, honfitársaiért mindig kész volt tűzbe vízbe menni. Legutóbb ez év áprilisában időzött Ungváron. Az amerikai magyarság egy kiválóan hasznos tagját s egyik díszét veszítette el benne.

Kitüntetett mintagazda. Az állam, hogy az okszerű gazdálkodást példaadólag terjessze, évről évre létesített mintagazdaságokat, amelyeket mindenütt fel is szerel a szükségesekkel. Azoknak a gazdáknak, akik öt éven át kiválóan vezették a mintagazdaságot, a földművelésügyi miniszter odaajándékozta a felszerelést, s a mellett oklevéllel is kitünteti őket. Most vármegyénkben Fodor József sárosmagyarberkeszi mintagazdát érte a szép s egyuttal hasznos kitüntetés. —

Betiltott bucsu. E hó 19-iki ungvárczeholnyai bucsu megtartását, tekintettel a galicziai határszéli vonal mentén uralkodó s már Nagyberezna községben is kiterjedt hasi és küteges járványos hagymázbetegségekre, az ungvamegyei alispáni hivatal betiltotta.

A vasuti-internátus. A promonád helyén épített diszes vasuti internátus befejezése egy-két hét alatt fog megtörténni. Az átadás mint hirlik folyó hó 15—20-ika közt lesz. — A városi tanács a körülötte levő levezető árkot, mely a közönségre káros volt, esatornáztatja, a munkálatokat Beer Sámuel ezementgyárosnak adta ki, ki is annak munkálatait már meg is kezdette.

Jóváhagyás. A belügyminisztérium jóváhagyta a villamtelep rekonstrukciójára vonatkozó közgyűlési határozatot s az átalakítási munkálatoknak egy 450.000 koronás költsön terhére való végrehajtását, egyszersmind felhívta a törvényhatóságot, hogy annak idajén a költsön tényleges felvételéről kiállított okiratot terjessze fel.

Hazaérkezett honvédek. Honvédeink vasárnap reggel érkeztek haza Nyirbátor vidékéről, ahol a gyakorlatokat tartották. Nagy-károlyig vonaton jöttek s ott kiszállván, a katonazenekar hangjai mellett vonult be a kaszárnyába, hol pihenőt tartottak. Károlytól aztán Szatmárig gyalog tették meg az utat.

Keresztfeltétel. Alsó Gereben községben épülő rk. templom keresztjét egyházi ünnep keretében fogják e hó 6. án a toronyra föltenni.

Ujtkönyvi betét vármegyénkben. Adorján község tkönyvi betétei elkészültek s azok a nyilvánoságnak a napokban átadtak.

Anyakönyvi kinevezés. A belügyminiszter a töketerebesi anyakönyvi kerületbe Róth Samu segédjegyzőt, a szaniszlóiba Molnár József segédjegyzőt anyakönyvezető helyetteseknek nevezte ki. —

Sikkasztó körjegyző. Aréndéczy Gyula volt beszki, utóbb zircvidéki helyettes körjegyzőt tö b rendbeli hivatali sikkasztás és okirathamítás miatt a fővárosi rendőrség elfogta s a beregszászi ügyészség fogházába kísérte.

Tanfolyam. Vasárnap lett befejezve a szabó iparos tanfolyam, amely érdeme szerint nem költötte fel az érdeklődést, mindössze csak 10-en vettek benne részt. A vizsgálaton a keresk. miniszter megbízásából Vikár Béla, az iparkamara részéről dr. Rácz

Lajos, a helybeli iparhatóság képviselőjében *Tankóczy Gyula* főkapitány vettek részt. Az eredmény megfelelt a várakozásnak. Este az Othonban hangverseny és táncmulatság volt, mely kitűnően sikerült.

Színészet Nagykárolyban. Krémer Sándor a szatmári színerület igazgatója társulatával jelenleg Kisvárdán működik. Nagykárolyba aug. hó 20-án megy, hol szept. 29-ig marad. Krémer ez alkalomból kérvényt adott be Nagykároly város képviselő-testületéhez, melyben a városháza nagytermét kéri előadásainak megtartására, mert a városban ennél alkalmasabb hely ez idő szerint nincs.

Francozia a magyarokról. A mostani politikai válságban igen érdekes, miképen gondolkozik a külföld a magyarokról. Közöljük azért Reclus francia tudós nyilatkozatát, ki köv. szól: Ők, t. i. a magyarok, zenei nyelvet beszélnek, amely nagyon gazdag kifejezésekben, nagyon gazdag alakokban; összhangzó nyelv a nélkül, hogy lágy, erőtlen volna, költői anélkül, hogy gyermekies volna, az ember sajnálja, hogy a szeretetreméltó, rettenhetetlen, komoly, kissé szomorú nép, amely ezt beszél, annyira meghatárolt egy hatalmasabb fajzat (az osztrák) előtt.

Pataki Riza és a rendőrség. Mint a „Polgár” című fővárosi reggeli újságból olvassuk, Pataki Rizának, kit közönségünk itteni szerepléséből ismer, kellemetlen konfliktusa volt a fővárosi rendőrséggel. — Azután, hogy Eperjesen a kritikával, Szatmáron a hitelezőjével és a bírósági végrehajtóval jött összeütközésbe, nem csodálkozunk rajta, hogy a harcias szellemű drámai szende a városligeti színpad előtt, majd a Hermina-uti rendőrszobában olyan parázs verekedést rendezett két rendőrrel, a minőre a legvénebb ripoterek se emlékeznek. A dolog úgy történt, hogy Pataki Riza kutyája megtépázta egy kis fiu nadrágát s midőn a rendőr emiatt kérdőre vonta s kutyáját megfigyelés végett el akarta vinni, a művésznek nekiesett a rendőrnek, az nem birt vele s társát hívta segítségül, ketten aztán alaposan elbántak vele. A tudósítás szerint az őrszobában is folytatták a brutalitást, kékre-zöldre verték öngyűségét.

A Mezőteremen aug. 6-án tartandó táncmulatságra szóló meghívókról tévedésből kimaradt, hogy a mulatság zártkörű lesz és hogy zenéről, ételekről, italokról gondoskodik a rendezőség, mit ez uton van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni.

Nyilvános köszönet. Méltóságos *Pemp Antal* praelátus, kanonok-káptalani helynök ur a csapi rk. temetőben felállítandó kőkereszt még hiányzó költségeire 107 K. 72 f. volt kegyes adományozni. Ezen nemesszívű adományért a maga és hivei nevében ez úton is hálás köszönetet mond, Csap, 1905. jul. 26. *Lédeczy Adorján* telkész.

Ebéd a Jezsuitáknál. Hétfőn volt Loyolai szent Ignácznak, a Jézustársaság megalapítójának ünnepe, mely alkalomból az itteni rendház ebédet adott. Jelen volt *Pemp Antal* káptalani helynök, *Szabó István* praelátus, püspöki irodaigazgató, *Hámon Róbert* pápai kamarás, püspöki titkár, *Nitsch József* székesegyházi karmester, *Méder Mihály* és *Mondik Endre* tanítók.

A szatmár-németi iparos olvasókör 1905. évi augusztus hó 6-án, azaz vasánnap, a kör nyári helyiségében (Csokonai-utca 4.

sz. alatt) könyvtárának gyarapítására zártkörű nyári táncvigalmat rendez. Belépti-díj személyenként 1 K 20. Kezdeté este 8 órakor.

Nyilvános elszámolás. A színerváraljai róm. kath. templomban fogott föl-állított „Jézus sz. szíve” és „Szent József” szobrok költségei a következőképen számoltatnak el: 1. Gyűjtések úján befolyt 43421 K. 2. *Szabó István* praelátus ur öméltsága adománya 40 K. 3. A róm. kath. egyház pénztárából kiegészítésképen 5 K. Összesen 47921 K. *Kiadás* 1. Jézus sz. szíve szobor ára 135 K. 2. Szent József szobor ára 150 K. 3. Két drb. fali állvány ára 80 K. 4. Csomagosítási költség és láda 1365 K. 5. Gyorsáru szállítási költség és vám 3556 K. 6. Az állványok falba állítási költsége 3 K. 7. A főoltáron elhelyezett 3 drb. székeskánnon tábla 56 K. 8. Egy drb. nikkell „preces” tartó ráma 6 K. Összesen 47921 K. Az az négyszázhetvenkilenc korona 21 fillér bevétellel szemben ugyanannyi kiadás. Színerváralja 1905. július hó 30-án.

A róm. kath. plébániai hivatal.

Bátor életmentő. Pénteken a reggeli órákban két gyermek jászott a katonauszoda mellett levő gáton. Az egyik Németi József, Németi Mihály állami elemi népiskolai szolga 5 éves fia, megesuszott és belezuhant a több mint két méteres mély vízbe. A másik gyermek segélykiáltására többen oda siettek, de senki sem mert bemenni a mély vízbe. Már-már azt lehetett hinni, hogy a ficska odavész, midőn a kerítésen időző Klein Elemér gőzmalmi főkönyvelő szintén meghallotta a segélykiáltást és oda sietett. A fiu már elmerült. Klein nem sokáig gondolkodott, nem törődve a szép világos nyári ruhájával, vízbe vetette magát és néhány másodperc múlva már felszínre hozta a kis vízbefulót, ki teljesen eszméletlenül terült el a fővényen. Életre ébresztették. A gyerek sirva fakadt, hogy a kalapom meg a nadrágom oda veszett. Megnyugtatták hogy csak az legyen a legnagyobb baj. — Az életmentésnek sok nézője akadt, kik lelkesen megéljeneztek a derék fiatal embert, ki már nem egy ember életét mentette meg a vízbefulástól.

Köszönetnyilvánítás. A Szatmár-németi Kölcsey-kör múzeumát közelebből kegyes adományaikkal gyarapították: 1. *Grünbaum József* 1 drb. okmánynyal; 2. *Rostás Sándor* 2 kötet könyvvel, 2 drb. kéziratjal; 3. *A debreczeni főiskolai ifjúság* 1 köt. könyvvel; 4. *Medgyesi László* 100 drb. ásv. kőzettel, 29 drb. tengeri csigával; 5. *Dr. Glatz József* 4 drb. Kossuth bankóval. 6. *Krassó Miksa* 1 drb. gyűrű, 2 drb. érem, 8 drb. ezüstpénz és 3 drb. rézpénzzel; 7. *Barna Sámuel* 1 köt. könyv, 2 drb. Kossuth bankó, 1 drb. ezüstpénzzel; 8. *Szabó István* 1 pár sarkantyúval; 9. *Márton László* 2 drb. rézpénzzel; 10. *Kanizsay Jenő* 30 drb. réz- és 8 drb. ezüstpénzzel; 11. *Varga Géza* 1 drb. fegyverrel; 12. *Papolezy Zoltán* 2 drb. ezüst és 2 drb. rézpénzzel; 13. *Koós Károly* 3 drb. ezüst, 5 drb. rézpénzzel és 1 drb. emlékéremmel; 14. *Gyulai Lajos* 2 drb. Kossuth bankóval; 15. *Mayer Miksa* 4 drb. ezüst, 8 drb. réz, 9 drb. papírpénzzel, 3 drb. okmánynyal, 3 drb. levelezőlappal; — 16. *Becsek Sándor* 30 kötet könyvvel; 17. *A szatmári ev. ref. egyház* 13 drb. tárggyal (letét); 8. *Farkas István* 1 drb. karddal. — A kegyes adományokért fogadják a nemes adományozók a Szatmár-németi Kölcsey-kör nevében a múzeum szakosztály

hálás köszönetét. Szatmár, 1905. jul. 26-án, *Bakcsy Gergely*, a múz. szakosztály elnöke.

Bocskai Béla átváltozó művész tegnap este kezdette meg a Honvéd Sörésarnokban 4—5 napra terjedő előadását. A társulat igen jó erőkből áll, megérdemli, hogy mindenki megnézzze. *Bocskay Béla* kiváló komikus, *Bocskay Béla* kisasszony jeles énekesnő. Kinek kupléit örömmel hallgatta a közönség. A társulat megérdemli a pártfogást.

Munkácsra ment meghalni. *Popovics György* dr. csernovici lakos a minap Munkácsra érkezett s a „Csillag”-vendéglőben szállt meg. Délután a Hársfalva fürdőbe hajtatott, de alig szállt le a kocsirol, rögtön felült és visszahajtatott Munkácsra, hová esti 9 óra tájban megérkezve, szobájába zárkózott s több levél és távirat megírása után — az orvosok véleménye szerint hajnal felé magát egy rendkívüli nagy adag morfiummal megmérgezte. A roppant erejű fiatal embernél a mérge hatása csak később következett be, úgy, hogy annak bevétele után még egy kikimerítő levelet írt a munkácsi rendőrkapitánynak, melyben kijelenti, hogy megfontolt szándékkal önmaga vet véget életének, aztán teljes nyugodtságra vallólag részletezi, hogy miként kéri a rendőrséget a temetés felől való intézkedésre, amire 340 korona készpénzt, a nejtől kapott jegygyűrűt és egy női aranyórát a levélhez csatol. Majd szüleihez a következő táviratot fogalmazta: „Dr. *Popovics György* Magyarországon a munkácsi közokórházban ma meghalt.” Ezek után valószínűleg a mérge hatását érezve, lefeküdt, mert a vendéglőbeli szolga reggel be akart menni hozzá, de az ajtó zárva volt. Majd midőn délfelé se hallottak semmi neszt, rosszat sejtve, egyik rendőr jelenlétében az ajtót kinyitva, látták, hogy az idegen kinos hörgés közt a halállal vívódik, mire rögtön orvost hívtak, ki a morfium-mérgezést konstataálta s a megmentési kísérleteket eredménytelenül megtéve, az e közben megérkezett *Fazekas Béla* rendőrkapitány intézkedésére a munkácsi közokórházba vitték, ahol aztán délután 2 óra tájban meghalt. Az öngyilkos 37 éves volt. Bukarestben született, nemrég egy cikluson át osztrák képviselő volt s így Bécsben is több évig lakott. Neje egy román ex-miniszter leánya, kitől egy idő óta külön válva élt. Apja *Popovics Esvénus*, egyetemi tanár és anyja *Stephán Sándora* Csernoviecből Munkácsra érkeztek, velük jött a meghalt testvér bátyja, egy szerb pap és egy másik testvérének a neje. Ezek aztán kieszközltek a boncolás mellőzését s táviratilag meghívták a temetési szertartás végzésére *Dimitrovics* budapesti szerb papot. Megható volt nézni, miként hálálkodtak könyes szemekkel a porig sujtott szülők *Fazekas Béla* rendőrkapitánynak, a mindenre kiterjedő önzetlen gondoskodásáért és hogy az ilyen rendkívüli alkalmakkor felmerülni szokott kapzsiságtól hogyan menté meg őket. Ugy látszik, hogy *Popovics dr.* nagyfokú idegbetegségben szenvedett, miből kifolyólag önmagával és a világgal meghasonlva, hajtotta végre előre megfontolt öngyilkossági szándékát. Temetése a munkácsi közokórház hullaházánál óriási közönség részvétele mellett ment végbe, mely után a halottat a szülők kívánsága szerint vonaton Csernovieba szállították.

Tűz a vidéken. Csetfalván *Bereg m.* hétfőn tűz volt, mely alkalommal *Pap Bálint* és *Preczés József* kárára egy ház s több melléképület és egy borju — összesen mint-

egy 5500 korona értékben — lett a lángok martaléka. A kár egy része biztosításból megtérül.

Gyilkosság vagy szerencsétlenség?

Relyélyes bűnügyi eset történt a minap Nagybánya közelében levő Kőbánya telep u. n. „Holmucz” erdőrészen. Sztarovszky Miklós együtt legeltette juhait Kepestyuk Aleksza 15 éves pásztorfiával, midőn Tericze Juon és Marosán Simon nevű juhászok beszédközben elkérte Sztarovszkitől a pusztát, hogy időtöltésből néhány lövést tegyen vele. Sztarovszki vonakodott a fegyvert odaadni, mielőtt, mint mondotta, ő maga is bizonyos célba. Kepestyuk erre elfutott, hogy egy faágat törjön, mely célpoatul szolgált volna. Most azonban hirtelen eldőrdült a fegyver és Kepestyuk halálosan megsebesítve, holtan terült el a földön. Mikor látták hogy Kepestyuk halott, Terezcel és Marosán ijedten szaladtak el, Sztarovszky pedig a halottat bevonszolta az erdőbe és ott száraz levelekkel betakarta. Sztarovszki később megfenyegette a két juhászt, hogy agyonüti őket, ha egy szót is mernek szólani az esetről. Így történt aztán, mikor a holt fiu keresésére indultak, két nap múlva mért Tericze és Marosán szót emelni az esetről, Petneházy Péter bányatelepi hatósági megbízottnak. Sztarovszkit a csendőrség azonnal letartóztatta s a vizsgálatot megindította a relyélyes bűnügyben. — Sztarovszky a vallatáskor mindig csak azt állította, hogy ő nem akarta meglőni Kepestyuk Alekxát, de a két juhász vallomása szerint nincs kizárva az sem, hogy Sztarovszky boszúból lötte le áldozatát, mivel folytonosan ezivakodott. A vizsgálat lesz hivatala a relyélyes bűnügyben az igazságot kideríteni.

Beer Sámuel aszfalt és cement gyárosnak lapunkban közölt hirdetésére felhívjuk olvasóink szives figyelmét.

A szállodatulajdonos felelőssége.

Egy vidéki szállodatulajdonos ellen 4038 korona megtérítése iránt pert indított egy mérnök, mert a szállodában eltűnt a bőrröndje, amelyben többek között egy nagyerdő fának felvételére és megbeeslésére vonatkozó munkálatok is voltak. Az alsóbiróságok el is marasztalták a szállodatulajdonost, a Kuria pedig a szállodatulajdonos felülvizsgálati kérelmét elutasította. A Kuria megokolásában kifejtette, hogy a szállodatulajdonos felelős a vendég-bőrröndjében tartott okiratokért és egyéb iratokért, még akkor is, ha külön figyelmeztetés, vagy átadás nem történt.

Elkobzott kivándorlási hajójegyek.

Missler F. brémai kivándorlási ügyökség nemrégiben valósággal elárasztotta kivándorlási jegyekkel a vármegye több községét. Daczára, hogy a nevezett cégnek semmi jogcíme sem volt arra, hogy Magyarországon hajójegyeket hozhasson forgalomba, azért mégis a cég titokban üzve ezen manipulációját, míg rajta vesztett. Az erdődi járási főszolgabíróé az érdem, aki a Missler-féle hajójegyet felfedezte Merk Károly, Kindl Antal és Márton krasznabélteki lakosoknál, a kik már éppen utra akartak kelni az ujvilágba. A kir. törvényszék ez ügyben pénteken tartotta meg a tárgyalást, mely alkalmal itéletileg kimondotta a már elkobzott három jegy megsemmisítését, azonkívül elrendelte Missler F. brémai cégnek a kivándorlásra irányuló nyomtatványainak és a küldött hajójegyek bárhol található elkobzását és megsemmisítését. Ezen ítélet az

ország összes törvényhatóságaival közölve lesz.

Kezdődik a vadászat. Lassanként lekerül a szegről a Lancaster, az akasztékos tarisznya, meg a többi vadász-portéka. A naftalin szekrényből előszedik a zöldszegélyű s agancsgombos loden ruhákat, hogy kiszellőztessék, mert immár elkövetkezett a vadászat ideje. A fiatal vízslakat most vezetik be a fűrjézőssel a nemes sport körüli szolgálat teljesítésének ismereteibe. A zombékos berkek fiatal ruczáit is most szedik fegyvercsőre. Az öreg gac-ir most tanítja a fiatalokat repülni: most legkönnyebb ledurranítani s most legizletesebb a husok is. A kezdő sejtereknek igen jó iskola a tokos réce vadászata. E hónap első napján már szabad a vadászat fogolyra, füzánkakásra, augusztus 15-én túl már a tapsifüleseket is fenyegeti a veszedelem. Az igazi vadász azonban augusztusban még nem lő nyulat, mert még mindig nagyszámmal vannak fias anyák.

Pusztul a magyar. A m. kir. központi statisztikai hivatal jelentése szerint ez év április havában 6500 lélekkel marad a népesség természetes szaporodása a mult évi április havi eredménye megett; az első négy hónapban pedig 37800 lélekkel kevesebb a szaporodás, mint a mult év első harmadában. A házasság statisztikája is hanyatlást mutat; ámde a tavalyi április hóban 6221, az ideiben pedig 17529 utlevelet váltottak. S mindezen jelenségekkel párhuzamosan a tüdővész is végzi a maga rettenetes munkáját, melyet a legszörleőbb körü társadalmi akciók is alig tudnak mérsékelni. Magában Munkács városában, mint értesülünk, ez év elejétől kezdve közel 30 egyén pusztult el tüdővészbén, kiknek legnagyobb része még a 30-ik életévét sem töltötte be. Valóban itt az ideje, hogy minden város és község önállóan is szervezkedjék e gyilkos ellenséggel szemben.

Hadkötelesek nősülése. Rendes körülmények között mindazon hadkötelesek, kik a harmadik korosztályhoz tartoznak, kivételes nősülési engedély nélkül házasságot nem köthetnek. Mivel azonban az ország törvényen kívüli állapotban van és így a 3 ik korosztályból már kilépett ifjak tőlük nem függő okok miatt elő nem állíthatnak, engedély nélkül is nősülhetnek, állításkötelezettségüknek azonban utólagosan eleget tenni s így besoroztatásuk esetében a házasságkötésük folytán keletkező hátrányokat is viselni tartoznak.

Ipartestületek ügye. A kereskedelmiügyi miniszter leiratot intézett valamenynyi magyarországi törvényhatósághoz, melynek intenciója: 1. iparfejlesztési tervek előkészítése és megvalósítása; 2. ipari szövetkezetek létesítése; 3. házi ipar fejlesztésének és a házi ipari készítmények értékesítésének kérdése; 4. ipari és kereskedelmi szakoktatási intézmények, műhelyek, tanfolyamok létesítése; 5. kivándorlási mozgalmak ellen teendő ipari- és kereskedelmi intézkedések; 6. munkás és munkaadó szervezeteket érintő akciók; 7. közszállítási ügyek; 8. mindennemű ipari- és kereskedelmi vonatkozású intézkedés kezdeményezése; jóváhagyása; 9. az ipart és kereskedelmet érintő szabályrendeletek alkotása és törvényhatósági határozatok hozatala.

A szőlőtermés veszedelme. A földművelésügyi minisztériumba folyton hírek érkeznek a peronoszpóra nagy mértékű föllépiséről. A peronoszpóra az idén nem a levelet, hanem a fűrtöt támadja meg. A mi-

nisztérium borászati osztálya gondolkodott, hogy a termelőket mielőbb kioktassák a védekezés gyakorlati módjáról. Nálunk még eddig, hála az Istennek, nincs ok a panaszra, a termés általában szápen fejlődik az egészséges lombu bokrokra, csak itt-ott akad egy kevés peronoszpóra a leveleken. Bij azonban, hogy a védekezés nem tökéletes, mert még most is akad helyeinken sok olyan szőlő, a melyet nem permeteztek meg.

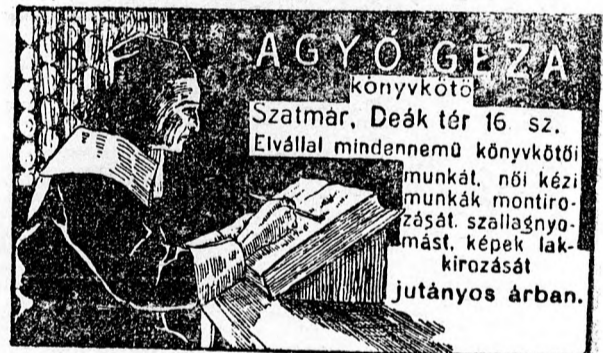
T. olvasóink b. figyelmébe ajánljuk **Weisz Izsák** könyv, *papírkereskedését és Antiquáriumát*, mint a legelőbb bevisarlati forrást. Ugyanott: egyes művek, va amint egész könyvtárak a legnagyobb árban megvételnek.

„Pázmány-sajtó” (Püspöki nyomda) Szatmár.

Nyilttér.*)

HIRDETÉSEK.

A

COLOSSEUM VÉRTANUI

Képek a római amphitheatrum történetéből.

Irta: —————

Tiszt. O' Reylly A. J.

apostoli hittérítő St. Marryban, a Fokföldön. ***

Fordította: —————

Matyaczkó Theodor.

Ára 2 korona 40 fillér.

Kapható: —————

„A Pázmány-sajtó”-ban.

OLCSÓ KÖLCSÖN.

Van szerencsém a pénz kölcsönt kereső t. feleket tisztelettel értesíteni, hogy Szatmáron Árpád-utca 40 számú házban

bankbizományi és hitelforgalmi irodát

nyitottam.

1.) Leszámitoltatok váltókát;
2.) Jelzálogkölcsönt folyósítottok föld-birtokra és bérházakra az ingatlan $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ (egy fél és háromnegyed) értékéig, I. II. és III. helyre, 10—70 évig törleszhető $3\frac{1}{2}$ — $4\frac{1}{2}$ %, 4 — $4\frac{7}{10}$ %, $4\frac{1}{2}$ — $5\frac{1}{2}$ %-os alapon (melyekben a tőke és kamat is befoglalatik) a lehető legrövidebb idő alatt, minden előzetes díj és költség nélkül, Szükség esetén előlegezek a feleknek pénzt is.

3.) Régi drágább kölcsönöket olcsó kölcsönrel convertáltatok.

Mindenféle kölcsön ügyletben szívesen állok rendelkezésre és minden díjazás nélkül szolgállok felvilágosítással és utbaigazítással délelőt 8—12-ig, délután 2—6-ig.

Közvetítek továbbá birtok és házak adásvételét is.

Ügynökök kerestetnek.

Tisztelettel:

Rubin Dávid

bankbizományos.

IRODA: Árpád-utca 40 szám.

140—14—2.

Gazdák figyelmébe!

Manhatan nélkül

Manhatan porral

A ki sertéseit gyorsabban akarja felhizlálni, aki teheneitől és kecskéitől több és jobb minőségű tejet akar, aki erős igavonó barmokat és tüzes lovakat akar, egyszóval ki jövedelmezőbb állatenyésztést akar, az használjon

MANHATTAN

tápport. Használatának költsége igen csekély és dusan megtérül. 100 klg. 50 kor 50 klg. 26 kor. Egy 5 kilós próbaküldeményt 5 kor ért küldünk postán és bérmentve u. átvétellel, hogy a legkisebb gazda is meggyőződhessen a Manhattan por bámulatos hatásáról központi főraktár:

„Manhattan Electrophor Vállalat“
Budapest, VIII. Aggteleki-utca 15.

Birtok bérlet!

1000—1500 holdas birtokot óhajtunk több évre haszonbérbe venni. 20,000 (huszezer) korona készpénz óvadékot tulajdonosnak lefizetünk. Az átvételt bármikor eszközöljük, tehát közvetlenül aratás után is, miután nagyari 1300 holdas bérletünk, a birtok eladása folytán 1906. január 1-én megszűnik.

Telefon:

Raktár 24. — Iroda 14.

Neuschlosz Testvérek.

Deák-tér 7. sz., Szatmár, Deák-tér 7. sz.

91—?—28

Mühle Vilmos

cs. és kir. udvari szállító

Temesvár

Sürgönyezim:

„Virágtelep Temesvár.“
Távbeszélő 10.

Bármely vidékre szavatolás mellett szállítja:

A legszebb és legdivatosabb Csokrokat és Koszorúkat,

üde élő virágokból, a legjobb kivitelben.

Menyegzői és alkalmi csokrokat, Ünnepélyi és gyászkoszorúkat.

Sürgős megrendeléseket táviratilag kérem. 139—5—1

A Monarchia legnagyobb virágszállítója.

Rövid halotti beszédek

második kiadása.

— Idegen kutfók után átdolgozta —
a szatmári egyházmegye két áldozópapja.

Kapható:

A „Pázmány-sajtóban“.

Szatmár, Iskola-köz 3.

Ára 1 korona 50 fillér.

Dr. Málnai Mihályné

felsőbb leány tan- és nevelőintézete

BUDAPEST, VI. Teréz-körút 39. sz. I.

Bejáró és bennlakó növendékek. Elemi, polgári és továbbképző osztályok. Államérvényes bizonyítványok. Korlátolt számú növendékek. Kiváló tanerők. Bennlakó külföldi nevelőnők. Kivánatra bővebb felvilágosítást az igazgatóság.

Czement lapok

Alap. 1890.

Beer Sámuel

Szatmár. központ

Bercsényi-u. 40.

Raktárak: Kisfaludi-utca és Atilla-utca.

Számtalan elismerő levél egyházak és hatóságoktól.

Terv és költségvetés díjtalan

Munkáimért teljes felelősséget vállalok.

Aszfalt, cement-árugyáros, mozaik, terassó és cementlap burkolatok; csömöszölt beton munkák, hidak, csatornázások és nedves falak aszfalttal szárazzá tétele.

Ajánlok:

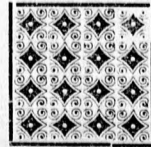

I. r. Beocsinyi portland cement 100 kgr. **4 K 90** fill.

I. r. Beocsinyi román-cement 100 kgr. **3 K 10** fill.

Lédetzi portland cement 100 kgr. **4 K 80** fill.

Czemen-lapok.

Alap. 1890.

142—20—2.

